

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

המלך

פרשת וישלח

אור

דרכי החיים ברוח ישראל סבא:

בראשית פרק כב (ד) וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל עֵשָׂו אֶחָיו אֲרֻכָּה שְׂעִיר שְׂדֵה אָדָם: (ה) וַיֵּצֵא אֹתָם לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן לְאָדָנִי לְעֵשָׂו כֹּה אָמַר עַבְדְּךָ יַעֲקֹב עִם לְבָן גָּרְתִּי וְאָחֹזֶר עַד עֲתָה: (ו) וַיְהִי לִי שׁוֹר וַחֲמוֹר צֹאן וְעֶבֶד וַשְׂפֹּזָה וְאֲשִׁלּוּזָה לְהַגִּיד לְאָדָנִי לְמִצְאָה זֶה בְּעֵינֶיךָ: וּבִפְרֹק לֹג (ז) וַיֹּאמֶר מִי לָךְ כָּל־הַמִּצְוָה הַזֶּה אֲשֶׁר פָּגַשְׁתִּי וַיֹּאמֶר לְמִצְאָהוֹן בְּעֵינֵי אָדָנִי: (ט) וַיֹּאמֶר עֵשָׂו יִשְׁלֵחֵנִי רַב אֲזוּי יְהִי לָךְ אֲשֶׁר־לָךְ: (י) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־נָא אִם־נָא מִצְאָתִי זֶה בְּעֵינֶיךָ וּלְקָחוּת מִנְּזוּתִי מִיָּדִי כִּי עַל־כֵּן רָאִיתִי פָנֶיךָ כִּרְאֹת פָּנֶי אֱלֹהִים וַתִּרְצָנִי: (יא) קִוּיָּנָא אֶת־בְּרַכְתִּי אֲשֶׁר הִבָּאת לָךְ כִּי־זוּנָנִי אֱלֹהִים וְכִי יִשְׁלִי־כָל וַיִּפְצְרֵבוּ וַיִּקְחוּ:

שאלות:

- א { וישלח יעקב מלאכים לפניו וכו' ופרש"י מלאכים ממש. מדוע?
- ב { ויצא אתם לאמר כה תאמרון לאדני לעשו וכו' עם לבן גרתי וכו' ויהי לי שור וחמור וכו' ואשלחה להגיד לאדוני למצא חן בעיניך. ויש להקשות דפרש"י גרתי ותר"י מצוות קיימתי, ויהי לי שור וחמור דובר כלשון בני"א שאומרים על רבים בלשון יחיד, וכל זה כדי למצא חן בעיניו. ותימה כיצד ע"י שקיים תר"י מצוות ימצא חן בעיניו?
- ג { ועוד כיצד אומר בלשון יחיד שור וחמור בזמן שרק הדורון ששלח היה מאות בע"ח ואדרבא הדבר יכעיס אותו?
- ד { מדוע כפל לשונו ואמר הצילני מיד אחי מיד עשו פעמיים מיד וגם אחי ועשו אחד הן?
- ה { עוד הקשה בית הלוי הרי ידוע שליעקב יש רק אח אחד וברגע שאמר מיד אחי מובן שהוא עשו ומדוע כפל דבריו?
- ו { מדוע יעקב שינה בלשונו מעשו שאמר יש לי רב ואילו יעקב אמר יש לי כל?

תופעת הדור הצעיר בימנו:

נראה לבאר את המסר של יעקב אבינו לדורות בהקדם כאשר נתבונן לצערנו רוח חדשה נושבת בתקופתנו אשר רבים מזוגות הצעירים למרות שלמדו בישיבות ואורח חייהם חרדי מעדיפים להתגורר בשכונות ובמקומות שהחברה בהן שלילית ואינה לפי רוח ישראל סבא, מתוך טענות שונות שבמקומות האלה איכות החיים יותר טובה ואין את השונות בשפת העם ולא נכנסים בחיים אחד לשני אלא כל אחד חי את חייו בדרכו ובאמונתו מבלי להעיר ולהפריע באורח החיים, ולגבי חינוך הילדים מתרצים כי יודעים שאינם שייכים לאותה חברה ואינם מתחברים איתם ואולי אדרבא רבים שגידלו ילדיהם בערים חלוניות הצליחו יותר, אולם טעות גדולה בידם היות והשפעת החברה והסביבה היא מאוד חזקה וקשה להינצל ממנה ואין לסמוך על הנס שבנינו לא יושפעו ולא יתחברו עם חברה שלילית ואף הוא עצמו יתקרב בעבודת השם בלי שום ספק, ובדרך כלל אם אדם יבחן באמת את המסתתר מאחרי מעבר כזה הרצון להיות משוחרר ממגבלות החברה החרדית השמרנית בכדי שיוכל להתנהל ביתר מתירות בלי ביקורת בלבושו בתפילותיו ויתר עבודת השם מפני שמרגיש לחץ חברתי במקום חרדי, ובדרך כלל התוצאות הרוות אסון ורבים חללים הפילה ולאחר זמן יהיה מעוות שלא יוכל לתקון, כאשר כתב התנא בפרקי אבות פרק א משנה ז: נתאי הארבלי אומר הרחק משכן רע ואל תתחבר לרשע ואל תתיאש מן הפורענות: ואפשר לבאר כוונת התנא אל תתיאש מן הפורענות הגם שבתחילה לא תראה השפעה שלילית אך תדע שבאחרית יתגלה הפורענות והתוצאות של שכנות וחברה שלילית, וכאשר נלמד מפרשתנו את דרכו של יעקב אבינו המנחיל לדורות את דרכי החינוך ברוח ישראל סבא.

תירוץ בית הלוי:

ובזה נבוא לתירוץ בית הלוי אשר ביאר שיעקב אבינו ידע שאחת מהשניים יכול לקרא או יתחרט עשו ויחזור לחיות איתו בשלום באהבה ואחווה כבעבר, או ימשיך בשנאתו וירצה להילחם עימו, ובפשטות נראה שעיקר הפחד היה ממלחמה, אך התורה רומזת שיעקב פחד יותר מהאחווה כמו שנבאר, ולכן היו כאן שתי תפילות אחת הצילני מיד אחי היינו אם יבא באהבה ואחווה שינצל ממנו שלא יתחבר עימו ועלול לקלקל את חינוך בניו, ומאידך הוסיף תפילה מיד עשו גם לצד השני שיהא כעשו האכזרי להילחם בו שינצל ממנו, ולכן כפל הלשון מיד אחי מיד עשיו.

יעקב פחד מאחווה יותר משנאה:

ומדברי יעקב אנו רואים שהקדים תפילתו להינצל מיד אחי ואח"כ מיד עשו שיותר חשש מאחווה מאשר ממלחמה ולכן הקדים תפילתו על החשוב. ובה יובן שלאחר תשובת המלאכים שעשו בא לקראתו אמר יעקב וירא יעקב מאוד ויצר לו, ולכאורה יש כפל לשון וירא ויצר ששניהם משמעות אחת שפיחד מעשו והצטער? אולם לפי הנ"ל רוצה לרמז על שני המצבים: וירא יעקב מאוד היינו מהאחווה של עשו, ומאידך ויצר לו אם יבא מצד העשו שבו למלחמה אך עיקר הפחד מאחווה ולזאת הקדים וירא לויצר לו.

מדוע פחד מאהבה:

ומדוע פחד יעקב מאחווה עשו כל כך, נראה לבאר מהמשך הפרשה שלאחר מפגש יעקב עם עשו, ושאל עשו למי כל אלה והשיבו שהוא דורון למצא חן בעיני אדוני, השיבו עשו יס לי רב, אולם יעקב הוסיף להפציר בו שיקח ואמר לו יש לי כל. וצריך להבין מה ההבדל בין דברי עשו יס לי רב ליעקב שאמר יש לי כל?

ג' טעמו מעין עולם הבא כיצד:

ובכדי לבאר נקדים שהנה הגמרא ב"ב דף טז ע"ב אומרת שלשה טעמו מעין עוה"ב עוה"ב בעוה"ב והם אברהם יצחק ויעקב, אברהם שנאמר וה' בירך את אברהם בכל, יצחק שנאמר ואוכל מכל, יעקב שנאמר וכי יש לי כל, וצ"ב כיצד חז"ל למדו

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

מהלשון כל שזה הרמז למעין עוה"ב? מה גם כאשר נתבונן בהיסטוריה של האבות עברו עליהם הרבה צרות וכיצד למרות זאת שייך לומר שטעמו מעין עוה"ב?

ביאור מאמר חז"ל ועפ"י להבין הבדל בין יעקב לעשו:

אולם כבר כתב התנא באבות הקנאה התאוו והכבוד מוציאין את האדם מן העולם, כי בעצם כל מה שאדם אינו שמח ויש לו שנאה ומחלוקת תלויה ביסוד זה, שאם האדם הולך בהשקפת התורה ומאמין ובוטח כי הכל ברצון היי"ת ואת אשר מגיע לו אף אחד בעולם לא יקח ממנו ולא יפגע בו, ומאידך אף אחד לא יועילנו נגד הנגזר עליו בשמים נמצא ששמח בחלקו והוא העשיר כמאמר התנא, וכן זוהי כוונת התנא כך היא דרכה של תורה פת במלח תאכל ומים במסורה תשתה ועל הארץ תישן אם אתה עושה כן אשריך בעוה"ב וטוב לך בעוה"ב, ללמדנו שאין האושר תלוי בעושר אלא תלוי במידת ההסתפקות בחלקו שאפילו יהיה רק פת במלח ויושן על הארץ שמח, כמאמר דורשי רשומות שיש לזה רמז בפסוק בארץ מתחת ובשמים ממעל, לרמז שעל עניני הארץ להסתכל שיש מתחתיו ולשמח במצבו ובענייני שמים ממעל שתמיד יתבע את עצמו כל מה שהשיג ברוחניות עדיין שיש מעליו, ורק כאשר הולך בדרך זו יכול לזכות לתורה ולהגיע לתכליתו בעולמו, ולהיות שמח בחלקו, אולם כאשר האדם רודף אחרי ענייני גופו הרי אין אדם מת וחצי תאוותו בידו ויש מנה רוצה מאתיים וכן הדבר עד סוף ימיו, ובפרט כשיש מלבד התאוה קנאה וכואב לו מדוע לשני יש ולו אין ואולי זה על חשבוננו, כמאמר לבן ליעקב אחרי שעבד אצלו עשרים שנה במסירות נפש ואומר לו הבנות בנותי והצאן צאני ורק נחשתי אולי התברכתי בגללך, וכן עשו כל מהותו רדיפה אחרי הון העוה"ב? ושררה וכבוד וכאשר אדם רודף אחרי זה הרי אין לדבר סוף ולעולם אין לו חיים כי תמיד בצער על החסר, וזהו ההבדל המהותי בין השקפת עולמו של עשו להשקפת התורה של יעקב, וזה בא לידי ביטוי שעשו אומר יש לי רב הכונה שיש לו הרבה אך עדיין חסר, ואילו יעקב אומר יש לי כל הכונה לא חסר לי דבר ומה שיש לו הוא הכל.

מהו טעם מעין עוה"ב:

ובזה מובן ששלשת האבות זכו להגיע לדרגה זו ששמחו עם חלקם וזה מעין עוה"ב, כיון שבעוה"ב אין קנאה אין שנאה אין תחרות אין תאוה וכו' וכאשר אדם חיי בהרגשה כזו שאף אחד בעולם אינו מועיל או מזיק לא מקנא ולא שונא ולא רודף הרי לשמחתו אין גבול ומיצרים כעין עוה"ב, ולכן אנו בברכת המזון מתפללים הרחמן הוא יברך כל אחד מאיתנו בברכה שלימה כמו שנתברכו אבותינו אברהם יצחק יעקב בכל מכל כל, היינו שזכו להגיע לדרגה זו שהתחושה וההרגשה שלהם שיש להם הכל ונהנו מעין עוה"ב, ולכן דרשו חז"ל מלשון כל שנאמר באבות שטעמו מעין עוה"ב.

עפ"י יסוד הנ"ל מובן פחד מאחווה יעקב מאחווה:

אחר הדברים האלה יובן היטב מדוע יעקב אבינו פחד מאחווה של עשו יותר ממלחמה, כי כבר אמרו חז"ל גדול המחטיאו מההורגו, ובמלחמה יהיה נזק גופני, אך האחווה יש בה סכנה גדולה לנשמה ולכל תכלית האדם ולחינוך בניו אשר עלולים להיות מושפעים באופן שלילי, ובפרט שאין הדבר נראה הרסני וחושבים שחיי עוה"ב? אמצעי לקיום התורה והמצוות אך האדם לאט לאט נשקע בהבלי עוה"ב? עד ששוכח תכליתו בעולמו. ובזה מובן שלכן שלח מלאכים ממש בכדי שלא יושפעו ממנו, ואילו היו שליחים בני אדם יתכן והיה הופך את ליבם.

יעקב מוותר על לימוד עם מלאך להיפרד מחברת רשע:

וכבר מתקופת הריונו עם עשו לא רצה בחברתו כמאמר חז"ל כשרבקה היתה עוברת ליד ביהמ"ד היה יעקב מפרסם לצאת, ושאלו בעלי המוסר והרי בימי עיבורו של אדם מבואר בחז"ל **במסכת נדה דף ע"ב ואין לך ימים שאדם שרוי בטובה יותר מאותן הימים, שנאמר מי יתנני כירחי קדם כימי אלוה ישמרני, ואיזהו ימים שיש בהם ירחים ואין בהם שנים - הוי אומר אלו ירחי לידה. ומלמדן אותו כל התורה כולה, ואם כן מדוע יעקב רצה לברוח ולהפסיד חברותא כזו? אלא שיעקב מוכן לוותר על הכל ובלבד שלא יהיה בחברה שלילית כעשוי כי הנזק יותר מהתועלת.**

להנ"ל יובן דברי יעקב לפייס עשו:

ועפ"י יובן היטב כיצד יעקב שלח לפייס עשו בזה שקיים תרי"ג מצוות ויהי לו שור וחמור. כוונת יעקב לומר לעשו הרי כל הצער שלך והשנאה כלפי הן בגלל שלקחתי לך את משמני הארץ, אך דע לך שאתה טועה כי השקפת עולמי אינה רדיפה אחרי התאוה קנאה וכבוד אלא עיקר השקפת חיי קיום התורה ואפילו אם יש לי הרבה צאן בשבילי זה כמו שור אחד וחמור אחד מאחר ולא איכפת לי כמה יש ואני שמח בחלקי בכל מצב, ולכן אינני מתחרה ומתיימר לקחת לך את חלקך בעוה"ב ואין לך על מה לשנא אותי.

דברי חז"ל על שכן וחבר רע:

וכבר אמרו חז"ל הרחק משכן רע כי אוי לרשע ואוי לשכנו, ואף על זאת אנו מתפללים בכל יום בברכות השכר ביה רצון להינצל מחבר רע ומשכן רע בהיות והדבר מסכן כל הצלחתו הרוחנית של האדם, והחושב אחרת כיצד מתפלל ומבקש בזמן שעושה הפוך. וכבר כתב הרמב"ם **הלכות דעות פרק ו הלכה א** דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר ריעיו וחביריו ונוהג כמנהג אנשי מדינתו, לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים ולישב אצל החכמים תמיד כדי שילמוד ממעשיהם, ויתרחק מן הרשעים ההולכים בחשך כדי שלא ילמוד ממעשיהם, הוא ששלמה אומר הולך את חכמים יחכם ורועה כסילים ירוע, ואומר אשרי האיש וגו', וכן אם היה במדינה שמנהגותיה רעים ואין אנשיה הולכים בדרך ישרה ילך למקום שאנשיה צדיקים ונוהגים בדרך טובים, ואם היו כל המדינות שהוא יודעם ושומע שמועתן נוהגים בדרך לא טובה כמו זמנינו, או שאינו יכול ללכת למדינה שמנהגותיה טובים מפני הגייסות או מפני החולי ישב לבדו יחידי כענין שנאמר ישב בדד וידום, ואם היו רעים וחטאים שאין מניחים אותו לישב במדינה אלא אם כן נתערב עמהן ונוהג במנהגם הרע יצא למערות ולחוחים ולמדברות, ואל ינהיג עצמו בדרך חטאים כענין שנאמר מי יתנני במדבר מלון אורחים.

וכתב בספר אשריך ישראל פ"ב מעשה שסיפר רבי אברהם קלמנוביץ זצ"ל ראש ישיבת מיר ארה"ב פעם אחת באתי אל דירתו של רבי חיים מבריסק בשהותו במינסק בזמן מלחמת העולם הראשונה והיה באמצע היום והיה סגור ומסוגר והלכתי אחרי קצת זמן חזרתי ודפקתי על הדלת שאלה בתו של הבריסקער רב מי זה השבתני דער ראקאנווער רב ופתח לי

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

הדלת כשנכנסתי שאלתי הבריסקער רב למה מסגיר עצמו בתוך ביתו באמצע היום בבריחי ברזל מה קרה? אן ניגש רבי חיים אל ארון הספרים והוציא את הרמב"ם הלכות דעות פרק ו' והראה מה שכתב דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר רעיו וחבריו אנשי מדינתו לפיכך צריך האדם להתחבר לצדיקים ולישב אצל החכמים תמיד כדי שילמד ממעשיהם ומסיים שם הרמב"ם ואם היו רעים וחטאים שאין מניחים אותו לישב במדינה אלא אם כן נתערב עמהן ונוהג במנהגם הרע יצא למערות ולחוחים ולמדברות ואל ינהג עצמו בדרך חטאים כענין שנאמר מי יתנני במדבר מלון אורחים. ואז הוסיף רבי חיים ואמר שרואים כאן ברמב"ם שמה שאמר דער הייליגער ירמיה הנביא ט"א מי יתנני במדבר אינו לשון משל ומליצה אלא הלכה גמורה שאם כל העולם רע חייבים לברוח אל המדבר ואם אין יכול ללכת אל המדבר חייב לעשות ביתו כמדבר ויבדל מאנשי סביבתו ואמר שכדי לקיים דברי הרמב"ם סגר דלתי ביתו על בריחי ברזל כי הרי כאן במינסק מתאכזרים על הפליטים והשתלטו על ילדיהם לתרבות שולעס {קולמוס הלב עמוד קע"ג, הובא בתורת חיים עמוד נ"ה}.

דברי התנא באבות על השפעת החברה:

וידועים דברי התנא רבי יוסי **במסכת אבות פרק ו' משנה ט'** אמר רבי יוסי בן קיסמא פעם אחת הייתי מהלך בדרך ופגע בי אדם אחד ונתן לי שלום והחזרתי לו שלום אמר לי רבי מאיזה מקום אתה אמרתי לו מעיר גדולה של חכמים ושל סופרים אני אמר לי רבי רצונך שתדור עמנו במקומנו ואני אתן לך אלף אלפים דינרי זהב ואבנים טובות ומרגליות אמרתי לו בני אם אתה נותן לי כל כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות שבעולם איני דר אלא במקום תורה לפי שבשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות אלא תורה ומעשים טובים בלבד שנאמר [משלי ו'] בהתהלךך תנחה אותך בשכבך תשמור עליך והקיצות היא תשיחך בהתהלךך תנחה אותך בעולם הזה בשכבך תשמור עליך בקבר והקיצות היא תשיחך לעולם הבא וכן כתוב בספר תילים על ידי דוד מלך ישראל [תהלים קי"ט] טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף ואומר [חגי ב'] לי הכסף ולי הזהב אמר ה' צבאות: הראת לדעת למרות שיתנו כסף וזהב ואולי יוכל להקים ישיבה ויהיה לו ישוב הדעת אינו מוכן להתגורר בחברת מקום שאינם בני תורה אפילו אינם רשעים בהיות ויודע את כוח ההשפעה של החברה כך שהסיכוי להיכשל רב על סיכויי ההצלחה.

דברי ר"י החסיד עד כמה השפעת שכן רע שאינה מתקבלת תפילתו:

וכתב בספר החסידים (מרגליות) סימן תשע צריך אדם שהוא ירא שמים כשמתפלל לא יעמוד ולא ישב בתפילה אצל אדם רשע, מפני שכשעומד אצל אדם רשע בתפלה ירהר הרעורר רעים ושכינה מתרחקת ממנו וכתב (ירמ' י"ב ב') קרוב אתה בפייהם ורחוק מכליותיהם וכתב (תהלים כ"ד ד') ועם נעלמים לא [אבוא] (אשב), שהקב"ה מעלים עיניו מהם שנאמר (ישעי' א' ט"ו) ובפרשם כפיכם אעלים עיני מכם גם כי תרבו תפלה אינני שומע וכתב (ירמ' ט"ו י"ז) לא ישבתי בסוד משחקים ואעלוז, אוי לרשע אוי לשכיני, שהרי יהושע הכהן הגדול לקה קצת כשהלך עם אחאב בן קוליה וצדקיהו בן כנענה הוחרך שעריו ע"כ. **ומכאן אולי** אפשר ללמוד גם על אדם שמתפלל ומחזיק בכיסו מכשיר פרוץ אשר אפשר לראות התועבות לא גרע משכן רע שמונע קבלת תפילותיו ואף משפיע על האדם להרהורים רעים.

מעשה עם החפץ חיים גורל הגר"א והשפעת החברה:

כתב בספר נצח התורה פ"ב. תלמיד רבינו החפץ חיים רבי אלחנן וסרמן זצ"ל הי"ד סיפר שכאשר ישיבתו של החפץ חיים נקלעה למצוקה כספית חמורה והעלו את הרעיון שהחפץ חיים יסע למוסקבה להוועד שם עם עשירי העם ולהתרימם נרתע החפץ חיים חשש שהמסע הארוך והשהות בעיר הנכריה כמו גם השיחות עם הגבירים שלא כולם נמנו על שומרי המצוות יקררוהו מבחינה רוחנית היסס משך זמן ארוך עד שהמצב הקשה דרש הכרעה או אז הטיל את גורל הגר"א ויצא הפסוק אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה גם יעקב אבינו חשש מהשפעתה הרעה של מצרים והבטיחו הקב"ה בהשראת שכינתו בוא וראה כמה חביבין ישראל לפני הקב"ה שבכל מקום שגלו שכינה עמהן גלו למצרים שכינה עמהן מגילה כט ראה בכך החפץ חיים אות ששלוחי מצוה אינם ניזוקין ונסע. אמר רבי אלחנן אם כך חשש רבינו החפץ חיים מהשפעת החברה גם מביקור קצר שכל כולו לשם שמים מה נענה אמן.

מוסר השכל:

הראת לדעת עד כמה יעקב אבינו מלמדנו להועיל את הדרך הנכונה בחיים למרות כל חוסנו וניסיונו לאחר שהייתו במחיצת חמיו לבן הארמי, בכל זאת חשש ופיחד להסתופף בחברת עשוי אשר כל השקפת עולמו היא חיי העולם הזה וכל משאת חייו הוא לרדוף אחרי הכסף והנאות העולם הזה כאומרו יש לי רב, ויעקב אבינו פחד על בניו שילמדו ויושפעו ממעשיו ומהשקפתו של עשוי ולכן שמר מרחק ובתחבולות עשה בכדי שיתנתק ממנו והחדיר בהן את רוח ישראל סבא כי יש לי כל והאדם צריך לשמוח בחלקו ולתת דעתו על נשמתו, והתפלל על כך יותר מחשש סכנת גופו בהיות והגוף זמני ואילו הנשמה נצחית, ומעשה אבות סימן לבנים עד כמה חייב כל אדם להיות זהיר ונוזהר לשמר עצמו ואת יוצאי חלציו מחברה קלוקלת ומשכנות שלילית ולא יסמוך ויבטח על חכמתו להצליח להתגבר על השפעת החברה כי גדול השפעתה לאין ערוך וכמאמר התנא רבי יוסי שבעד כל הון אינו מוכן אלא לגור במקום תורה.

החיותם בברכת שבת שלום ומבורך

בידידות ואהבה מרדכי מלכא